

MBS041

ARIEL HUNGARY - BIBLIATANÍTÁSOK

ISTEN ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKAI

Dr. Arnold Fruchtenbaum

ARIEL

HUNGARY

bibliatanitasok.hu

BIBLIATANITASOK@GMAIL.COM

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS

- A. Meghatározás
- B. Az üdvtörténeti korszakok jellemzői

I. AZ ÁRTATLANSÁG VAGY SZABADSÁG ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA –

I. MÓZES 1:28-3:8

- A. Az elnevezések
- B. A kiemelkedő személy
- C. Az ember felelőssége
- D. Az ember sajátos próbatétele
- E. Az ember bukása
- F. Ítélet az emberen
- G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

II. A LELKIISMERET VAGY ÖNRENDELKEZÉS ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA

- A. Az elnevezések
- B. A kiemelkedő személy
- C. Az ember felelőssége
- D. Az ember sajátos próbatétele
- E. Az ember bukása
- F. Ítélet az emberen
- G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

III. AZ EMBERI KORMÁNYZÁS ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA - I. Mózes 8:15-11:32

- A. Az elnevezések
- B. A kiemelkedő személy
- C. Az ember felelőssége
- D. Az ember sajátos próbatétele
- E. Az ember bukása
- F. Ítélet az emberen
- G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

IV. AZ ÍGÉRET VAGY A PÁTRIÁRKÁK URALMÁNAK ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA – I. MÓZES 12:1 – II. MÓZES 18:27

- A. Az elnevezések
- B. A kiemelkedő személy
- C. Az ember felelőssége
- D. Az ember sajátos próbatétele
- E. Az ember bukása
- F. Ítélet az emberen
- G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

V. A TÖRVÉNY ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA – II. MÓZES 19:1 - APOSTOLOK CSELEKEDETEI 1:26

- A. Az elnevezések
- B. A kiemelkedő személy
- C. Az ember felelőssége
- D. Az ember sajátos próbatétele
- E. Az ember bukása

- F. Ítélet az emberen
- G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

VI. A KEGYELEM ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA - APOSTOLOK CSELEKEDETEI 2:1
– JELENÉSEK 19:21

- A. Az elnevezések
- B. A kiemelkedő személy
- C. Az ember felelőssége
- D. Az ember sajátos próbatétele
- E. Az ember bukása
- F. Ítélet az emberen
- G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

VII. A KIRÁLYSÁG VAGY MILLENNIUM ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA –
JELENÉSEK 20:1-10

- A. Az elnevezések
- B. A kiemelkedő személy
- C. Az ember felelőssége
- D. Az ember sajátos próbatétele
- E. Az ember bukása
- F. Ítélet az emberen
- G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

BEVEZETÉS

Az Írások megértésének egyik kulcsa az, hogy „helyesen hasogassuk az igazság beszédét”. A Bibliát számos különböző módon fel lehet osztani azért, hogy megértsük annak részeit, illetve annak egészét is. Az egyik ilyen mód az Írásokban található üdvtörténeti korszakok (diszpenzációk) szerinti felosztás.

A. Meghatározás

Ahhoz, hogy pontosan megértsük mit is jelent az üdvtörténeti korszak, meg kell néznünk a két legfontosabb görög szót, ahonnan annak elvét le lehet vezetni. Az első görög szó az *oikonomia*, melyből az ökomenikus szó is származik, s melynek jelentése „megszervezni”, „szabályozni”, „igazgatni”, „segíteni”. A második görög szó az *aion*, melynek jelentése „kor”, s mely a korszaknak az idővel kapcsolatos összefüggésére utal. Így hát a korszak szó egyrészt arra a meghatározott módra utal, ahogyan Isten az ő programját és akaratát igazgatja a világban, másrészt pedig arra, hogy ez egy bizonyos időtartamot ölel át.

A tartalmára és jelentésére vonatkozóan a korszak maga sáfárságot, felelősséget, vagy igazgatást jelent. Az idő vonatkozásában pedig egy korszak, hiszen egy bizonyos időszakot takar. Minden egyes üdvtörténeti korszakban Isten másként igazgatja háztartását, uralmát, tekintélyét és programját, mint az azt megelőző korszak folyamán.

Az üdvtörténeti korszakok különböző időszakok, melyben Isten meghatározott, különleges módon terjeszti ki akaratát arra a szövetségre alapozva, melyre az adott korszak épült.

B. Az üdvtörténeti korszakok jellemzői

Minden egyes üdvtörténeti korszak hét, meghatározott elemmel, sajátossággal rendelkezik. Először is, mindegyik korszaknak egy vagy több elnevezése van, mely arra utal, hogy abban az időben mi volt az alapvető életvitel. Másodsor, minden korszakban volt egy kiemelkedő személy, aki különleges kinyilatkoztatást kapott. Harmadsor, mindegyik korszak felelősséget ad az embernek, hiszen mindegyik egy kinyilatkoztatással kezdődik, amely emberi válaszára vár. Negyedsor, van egy meghatározott próbatétel. Ötödször, a próbatételt bizonyos bukás követi. Hatodsor, jön egy ítélet, mely véget vet az adott korszaknak. Hetedsor, mindegyik korszakban valami jellemző az isteni kegyelemre.

I. AZ ÁRTATLANSÁG VAGY SZABADSÁG ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA – I. MÓZES 1:28-3:8

A. Az elnevezések

Az első üdvtörténeti korszaknak két elnevezése van: az ártatlanság vagy a szabadság korszaka. Az elnevezések annak különböző jellemzőit hangsúlyozzák. Az első elnevezés azt emeli ki, hogy Ádám és Éva ekkor még ártatlanok voltak minden bűntől, vagy bűnös természettől. Teológiailag az állapotuk elnevezése „meg nem erősített teremtményi szentség”, mivel szentnek lettek teremtve. Azonban Ádám és Éva szentsége még nem nyert megerősítést, mivel még nem lettek megpróbálva, hogy hűek maradnak-e az Úr szavához. A második elnevezés a bűntől való szabadságukra utal; mivel nem voltak a bűn rabszolgái.

B. A kiemelkedő személy

Az első üdvtörténeti korszak kiemelkedő alakja Ádám volt. Isten Ádámon keresztül nyilvánította ki akaratát, isteni gazdaságát és kormányzását.

C. Az ember felelőssége

Az ártatlanság vagy szabadság korszaka alatt az ember az édeni szövetségért volt felelős, amelyet Isten Ádámmal és Évával kötött Éden kertjében. Az édeni szövetség alapvetően két dolgot tartalmazott: felelősség a földért és Éden kertjéért. Felelősek voltak a föld hatalmuk alá hajtásáért, benépesítéséért és általánosságban annak irányításáért, valamint a sokasodásért. Felelősek voltak azért, hogy megműveljék a kertet.

D. Az ember sajátos próbatétele

Az ártatlanság vagy szabadság korszakának sajátos próbatétele a *jó és gonosz tudásának fájával* volt kapcsolatos. Ez a próbatétel arra szolgált, hogy Ádám és Éva vajon engedelmessé válnak-e az isteni akarat legminimálisabb követelményének. Abszolút hatalmuk volt az egész bolygó fölött. Éden kertje fölött is abszolút hatalommal bírtak, és jogukban állt a kert minden egyes fájáról enni, beleértve az *élet fáját* is. A próbatétel tehát igen minimális volt.

Ha Ádám és Éva kiállta volna a próbát, állapotuk a meg nem erősített teremtményi szentség állapotából a megerősített teremtményi szentség állapotára változott volna. Ez azt jelentette, hogy a bűnre való képességük megszűnt volna, vagyis szentségük megerősítése után képtelenek lettek volna vétkezni.

Ez is ugyanolyan próbatétel volt, amelyen az angyalok teremtésükkor átestek. Minden angyal meg nem erősített teremtményi szentségben teremtett. Aztán jött a próbatétel. Először Sátán bukott el, majd őt az angyali sereg egyharmada követte. Az az egyharmad, aki kudarcot vallott a próba során most teljes mértékben romlott. Az angyalok kétharmada kiállta a próbát, s ezzel a meg nem erősített teremtményi szentség állapotából a megerősített teremtményi szentség állapotába kerültek. Így ők többé már képtelenek büntetést elkövetni.

Ugyanígy történt volna Ádámmal és Évával is. Ha kiállták volna ezt a próbát, megerősítést nyert volna teremtményi szentségük, csakúgy ahogyan a jó angyaloké, és képtelenek lettek volna vétkezni ezután.

E. Az ember bukása

Sajnálatos módon Ádám és Éva elbukta a próbát. Arról a fáról ettek, amelyről tilos volt enniük. Ennek eredményeként teremtményi szentségük nem nyert megerősítést. A bukott angyalokhoz hasonlóan ők is korrumpáltak, és természetükben teljesen romlottak lettek. A teljes romlottság azt jelenti, hogy a bűn lényük minden egyes részét, és emberi életük minden egyes területét érintette.

F. Ítélet az emberen

Ebben az üdvtörténeti korszakban a kertből való kizárás, és a föld megátkozása volt az ítélet. A kertből való kizárás azt jelentette, hogy egy a kerten kívüli helyre üzettek, ahol többé nem élvezhették azt a hihetetlen környezetet, ami a kerten belül létezett. Többé már nem ehettek szabadon a kert minden egyes fájáról, és az *élet fájáról* sem ehettek többé.

Ahelyett, hogy könnyen megmunkálták volna a földet, ami a munkát könnyűvé és élvezetessé tette, jelentkezett a munka fáradtságos oldala. Ádámnak ezentúl orcája verejtékével kell megmunkálnia a földet ahhoz, hogy ehessen. Az átok ezen kívül azt is jelentette, hogy a föld többé már nem a barátja, hanem az ellensége. Amint Ádám megpróbál megtermelni bizonyos javakat a földből, folyamatosan meg kell küzdenie a *tövisekkel és bogáncssal*.

G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

Isten kegyelme abban nyilvánul meg, hogy egy időben a kertből történő kiűzetéssel, és a föld megátkozásával egy szabadító eljövételét is megígérte. I. Mózes 3:15-ben Isten megígérte, hogy egy nap eljön a Messiás, aki két dolgot cselekszik. Először is, legyőzi az ember ellenségét, a Sátánt, aki a kísértésen keresztül az átkot, a kiűzetést és az ember bukását előidézte.

Másodszor pedig, ő lesz az, aki győzelmet arat az átok fölött, és megsemmisíti azt. A fizikai halált, ami az ember bukásának következménye, legyőzi az utolsó Ádám feltámadása, és végső soron minden ember feltámadása.

II. A LELKIISMERET VAGY ÖNRENDELKEZÉS ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA

A. Az elnevezések

A második üdvtörténeti korszaknak is két elnevezése van. A lelkiismeret vagy az önrendelkezés korszaka. Az első elnevezés azt az elvet hangsúlyozza, amely által Isten elrendelte az ő háztartását: Isten a lelkiismereten keresztül vezette az emberiséget ebben a korszakban. Az elnevezés Róma 2:15-ből ered, amely szerint Isten egy ideig a lelkiismeret alapján bánt az emberiséggel egészen addig, amíg az emberek lelkiismerete annyira tisztátalanra és tompává vált, hogy ellehetetlenült Isten háztartásának irányítása ezen a módon a világban.

A másik elnevezés a lelkiismeret kérdésének másik oldalát hangsúlyozza: az ember szabadságot kapott arra, hogy lelkiismeretének útmutatását kövesse. A kötelessége az volt, hogy eleget tegyen annak, amit a lelkiismerete megkövetelt. Ha pedig azt követte volna, önrendelkezése a szentséghez vezetett volna, de ha nem követte a lelkiismeretét, vagy ha lelkiismerete beszennyeződött, megsötétült, elhomályosodott, vagy eltompult, akkor önrendelkezése az ellenkező irányba haladt.

B. A kiemelkedő személy

A második üdvtörténeti korszak kiemelkedő alakja az előzőhöz hasonlóan Ádám volt. Ádám új kinyilatkoztatást kapott, amely az új korszak elveit és követelményeit tisztázta előtte.

C. Az ember felelőssége

E korszak felelőssége az I. Mózes 3-ban található ádám-i szövetségnek való engedelmesség volt. A szövetség követelményei között szerepelt: a feleség felelőssége, hogy alávesse magát a férjének; a föld megművelése fáradtsággal és orcájának verejtékével; a fizikai halál elve; és számos egyéb dolog.

Az ember felelős volt az ádám-i szövetségért, s ebben a felelősségben a kulcsfontosságú elem a megígért Szabadítóba vetett hit volt. Ennek a szövetségnek a hatálya alá esett az I. Mózes 3:15-ben található ígéret, ahol Isten ezt mondta Sátánnak: *És ellenségeskedést szerzek*

közötted és az asszony között, a te magod között, és az ő magva között: az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod.

Ez a vers megígérte, hogy eljön az idő, amikor ugyanannak az asszonynak, akit Sátán megkísértett, és ezzel az ember bukását okozta, egy emberi leszármazottja egy nap legyőzi Sátánt, és összezúzza a fejét.

Az ígélet szerint a Messiás az asszony *magjából* lesz. Ez ellentmond a hagyományos bibliai példának. Rendszerint a férfi vérvonalát apai ágon követték, nem anyai ágon. Mindig a férfi magján keresztül, nem a nő magján át. Ezért van az, hogy a Bibliában található nemzetségi táblázatok mindig a férfi ágat követik, és a nők alig említettek. A Messiás esetében azonban más lesz a helyzet. Ő az asszony *magja* szerint ismertetik meg.

I. Mózes 3:15 nem ad magyarázatot arra, hogy miért kell így lennie. Igazából egészen Ézsaiás 7:14-ig nincs megmagyarázva, ahol is Isten kijelenti, hogy amikor a Messiás megszületik, szűztől születik majd. Az ok, amiért a Messiásnak egyértelműen a nő magjából kell majd származnia az, hogy nem emberi apja lesz.

Az ember felelőssége az volt, hogy higgyen ennek az ígéletnek, a mag ígéletének: egy nap az asszony magja, a Messiás eljön, és megszabadítja őket *e világ fejedelmétől*, Sátólól. Bár az ezt megelőző szövetségben és üdvtörténeti korszakban Isten a föld feletti hatalmat az embernek adta, amikor Ádám elbukott, elveszítette ezt. Ezért még az Újszövetségben is Sátán *e világ fejedelmének* nevezetik (János 12:31), és *e világ istenének* (II. Korinthus 4:4).

D. Az ember sajátos próbatétele

A lelkiismeret korszakában a próbatétel két részből állt. Először is: engedelmisség a lelkiismeret vezetésének a jó és gonosz ismeretében. Másodszor: ha elbuktak, megfelelő és elfogadható véraldozatot kellett bemutatniuk. Ezt I. Mózes 3:21-ben és 4:4-ben láthatjuk. A próbatétel tehát két dolgot foglalt magában: az ember engedelmissége a lelkiismeret vezetésének a jó és gonosz ismeretében, és az ember bukásra adott válasza megfelelő és elfogadható áldozat bemutatásával.

E. Az ember bukása

A második korszak során a kudarcot már elég korán, I. Mózes 4:3-ban láthatjuk Káin kapcsán. Káin nem vitt megfelelő véraldozatot, úgy gondolta, hogy saját feltételei szerint mehet Istenhez ahelyett, hogy az általa elrendelt feltételek szerint tenné. A 8. versben a bukást az első gyilkosságban látjuk, amikor Káin megölte fivérét, Ábelt.

A bukást I. Mózes 6:5-ben is látjuk, ahol nyílt erőszakról, korrupcióról, széles körben elterjedt gonoszságról van szó, és az ember szándékaiban és szívében élő folyamatos, gonosz vágyról. Az ember szíve folyton gonosz céllal volt tele.

F. Ítélet az emberen

Ebben a korszakban az ítéletet a világméretű özönvíz jelentette, amely egy család kivételével az egész emberiségnek véget vet. A világméretű vízözönnel ez a korszak a végéhez ért. Az emberiség olyan mértékig gonosszá vált, hogy képtelenné vált lelkiismeretének követésére. A lelkiismeretük annyira megsötétedett és megromlott, hogy a továbbiakban már nem lehetett megbízható útmutatóként számítani rá.

G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

A kegyelem megnyilvánulása ebben a korszakban Énók megváltásában látható. Látható volt még Noé és családjának megváltásában is. Mindezek az emberek kegyelmet találtak az Úr előtt.

III. AZ EMBERI KORMÁNYZÁS ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA - I. Mózes 8:15-11:32

A. Az elnevezések

A harmadik üdvtörténeti korszak neve az emberi kormányzás korszaka. Azért kapta ezt az elnevezést, mert ekkor kapja meg az ember az élet és halál fölötti jogot. Hatalmat kap arra, hogy mások fölött uralkodjon. Az uralkodás, és az élet és halál fölötti hatalom elve magában foglalja az emberi kormányzás elveit. Ezt az elvet I. Mózes 9:6-ban látjuk: *„A ki embervért ont, annak vére ember által ontassék ki.”*

Az ember tehát hatalmat kap arra, hogy kivégezze a gyilkost, s ezzel együtt jár az uralkodás, hatalom és kormányzás elve is.

B. A kiemelkedő személy

Ennek az üdvtörténeti korszaknak a kiemelkedő személyisége Noé volt. Új, meghatározott isteni kijelentést kapott, amely pontosan leírta, hogy ebben a korszakban az Isten háztartása hogyan is működik.

C. Az ember felelőssége

Az ember felelősségét tekintve ebben az üdvtörténeti korszakban, az I. Mózes 9-ben található Noé szövetségének kellett engedelmeskedni. A Noé szövetségének hatálya alá tartozott az, hogy az ember betöltse és benépesítse a földet, miután a vízözön elpusztította az emberiséget.

Ezen kívül arról is szól, hogy mit ehetett az ember. Eddig az eseményig az ember csak zöldséget ehetett, vagyis az ezt megelőző két korszak során az ember vegetáriánus volt. Innen kezdve azonban az ember túlléphetett a zöldség korlátozáson, és olyan húst ehetett, amelyet csak akart. A Noé szövetsége során az emberre semmilyen étkezési korlátozás nem vonatkozott.

Ezen kívül a Noé szövetsége volt hivatott létrehozni az emberi kormányt, és Isten az emberi kormányon keresztül irányítja vagy rendeli el háztartását. Az ember felelős engedelmeskedni az emberi kormánynak, aminek cserébe annak hatalma van betartatni a rendeleteket és szabályokat egészen a halálbüntetésig.

A szivárvány a Noé szövetségének zálogául vagy jeléül adatott, amellyel Isten megígérte, hogy soha többé nem pusztítja el az emberiséget vízözönnel.

D. Az ember sajátos próbatétele

A harmadik üdvtörténeti korszak sajátos próbatétele során az embernek helyesen kellett uralkodnia és szétszóródnia. Ám nem csupán egyetlen kormány alatt kellett volna maradniuk; Isten azt parancsolta, hogy az egész földön szóródjanak szét.

E. Az ember bukása

Az ember bukását abban látjuk, amit I. Mózes 11-ben Babel tornyánál próbáltak elérni: együtt akartak maradni a tornyot használva kapcsolódási pontként és közösségük

középpontjaként. Bábel tornya mind szó szerinti, mind pedig szimbolikus értelemben működött volna.

Szó szerinti értelmezésben a Bábel tornya kísérlet volt arra, hogy a csillagok tanulmányozására egy magas tornyot építsenek. A toronynak a mennyig kellett volna érnie. Nem Isten mennyországáig próbálták meg tornyot emelni, hanem egyszerűen egy olyan magasat, amelyből jól láthatóak és tanulmányozhatóak a csillagok. Nem úrkutatási, hanem asztrológiai, csillagjósági céllal készült volna. A csillagjósítás tanulmányozása Isten, mint az egyetlen és végső Teremtő uralmának elutasítását jelentette. Az asztrológia az egy Isten imádatának visszautasítása volt, s az ember a többistenhit és mindenféle egyéb bűn felé hajlott. Ez volt Bábel tornyának fizikai célja.

Mindezen dolgok mögött azonban a démonizmus húzódott meg, és itt látható legvilágosabban az ember bukása. A szimbolikus cél az Isten parancsával – terjeszkedés az egész földre - szembeni szándékos ellenszegülés volt. Bábel tornya központi látványosságul szolgált volna, amely összetartja az emberiséget, és megakadályozza annak terjeszkedését, kapcsolataik fellazulását. Alapvetően az volt a szándékuk, hogy nem költöznek el a babilóniai területről, amely a Tigris és az Eufrátesz folyók között húzódik.

A kormányzás megfelelő módja helyett birodalmakat akartak építeni, ahogyan ezt Nimród történetében is láthatjuk. Nimród hatalmas vadász volt, ugyanakkor az első birodalom-építő is. Ahelyett, hogy minden egyes királyságot függetlennek tekintett volna, megpróbálta egyesíteni őket saját uralma alatt. Az Isten eredeti szándéka szerinti különálló királyságok helyett a birodalom megpróbálja egyesíteni a királyságokat.

F. Ítélet az emberen

Mivel az emberek megpróbálták fellázadni Isten parancsolatai és tekintélye ellen, Isten ítéletet bocsátott rájuk: a nyelvek összezavarását. Az együttélés és együtt maradás egyik kulcsfontosságú tényezője a közös nyelv. A közös nyelv a társadalom egy bizonyos részének összetartó ereje. Ha a nyelvben valamilyen megkülönböztetés lép fel, az rendszerint háborúhoz vezet.

Például, a németek azért maradnak együtt Németországban, mert a német nyelv összetartja őket. Ugyanez igaz számos más országban is. Amikor egy országon belül más-más nyelvek vannak, gyakran polgárháború tör ki, csakúgy, mint Európa különböző országaiban, ahol a nemzet egyes részei más-más nyelven beszéltek. Közös nyelv hiányában zűrzavar, összevisszaság, konfliktus és háború lép fel. A nyelvek összezavarásával Isten kikényszerítette a szétszóródást.

Ez nem azt jelenti, hogy abban a pillanatban minden egyes emberi lény teljesen különböző nyelven beszélt. Valószínűleg valami ilyesmi történt: öt ember ráébredt arra, hogy ugyanazt a nyelvet beszélik, és képesek egymással kommunikálni, ezért elvándoroltak, hogy elkülönítsék magukat azoktól, akiknek a beszédét nem értették. Így hát a világ egy bizonyos részére költöztek, és egy bizonyos nyelvet beszéltek. Másrészt viszont volt még tíz, tizenöt ember, akik szintén felismerték, hogy ugyanazt a nyelvet beszélik, és ők is elköltöztek a világ egy másik részére, hogy elkülönüljenek azoktól, akiket nem értettek. Ők is megalapították saját nyelvcsoportjukat, s ezzel saját, egyéni nemzetiségüket. Isten így végezte el eredeti szándékát, vagyis hogy az ember az egész világra kiterjeszkedjen, és betöltse azt.

G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

A harmadik korszakban a kegyelem úgy nyilvánult meg, hogy Isten megőrizte a maradékot. A vízözön után Isten azt a maradékot őrizte meg, akiknek nevét a Babel tornyánál történt incidens kapcsán látjuk felsorolva. I. Mózes 11-ben ezek a nevek Noé és Sém nemzetségfáját követik egészen Ábrahámig, akin át Isten a következő üdvtörténeti korszakot bevezeti. Isten megőrzött egy maradékot, akik az egy igaz Istent követték ez alatt az idő alatt. Isten fenntartotta a mag (leszármazási) vonalát. Az ígérete, amelyet az *asszony magjára* vonatkozóan tett továbbra is megmaradt a vízözön és Babel tornyának ellenére. Isten megőrizte azt az egyedi mag vonalat, melyen keresztül az ígélet majd bizonyosan beteljesedik.

IV. AZ ÍGÉRET VAGY A PÁTRIÁRKÁK URALMÁNAK ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA – I. MÓZES 12:1 – II. MÓZES 18:27

A. Az elnevezések

A negyedik üdvtörténeti korszak is két elnevezést kapott: az ígélet korszaka vagy a pátriárkák uralmának korszaka. Az első elnevezés a kijelentés jellegét hangsúlyozza, Isten úgy jelentette ki magát, hogy különböző ígéretek tett meghatározott sorrendben. Az ígélet korszak elnevezés az Újszövetség négy részéből származik: Róma 4:1-25, Galátzia 3:15-19, Zsidók 6:13-15 és 11:9. Mind a négy részben a kulcsfontosságú dolog az, hogy a hangsúly Ábrahámmal kapcsolatban az ígélet elvén van.

A második név a kormányzási aspektust hangsúlyozza. Isten ebben a korszakban a kormányzását és akaratát a pátriárkáin keresztül érvényesíti: Ábrahámon, Izsákon, Jákobon, Józsefen és másokon keresztül.

B. A kiemelkedő személy

Ebben a korszakban a kiemelkedő személyiség Ábrahám. Ábrahám ennek az új kornak a vezetője, és ő kap új, isteni kijelentést, mely az új korszak alapját képezi.

C. Az ember felelőssége

A felelősség ebben a korszakban az ábrahámi szövetségre alapul: annak felelőssége, hogy higgyenek Isten ígéreteiben. Még akkor is, ha az ígéretek nem teljeseztek be, az embereknek akkor is hinniük kellett Isten ígéreteit. Természetesen Ábrahám eleget tett ennek a felelősségnek, hiszen I. Mózes 15:6-ban ezt olvassuk: *És hitt az Úrnak és tulajdonították az őnéki igazságul.*

D. Az ember sajátos próbatétele

A negyedik üdvtörténeti korszakban a sajátos próbatétel az volt, hogy azon a területen maradjanak, ahova Isten vitte őket.

E. Az ember bukása

A bukás ebben a korszakban abban látható, hogy az emberek hajlamosak voltak elhagyni a területet, amit Isten mutatott. Például I. Mózes 12-ben Ábrahám elhagyta a földet, és számos bajba keverte magát. I. Mózes 26-ban Izsák azt fontolgatta, hogy elhagyja a területet, de Isten figyelmeztette, hogy ne tegye ezt. Később Jákob is elhagyta azt, és leszármazottait nagy bajba keverte. Józsefet eladták testvérei valakinek, aki rabszolgává tette, nem azon a földön, hanem Egyiptomban.

F. Ítélet az emberen

Végső soron a bukásért az ítélet az egyiptomi fogság volt.

G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

A kegyelem egyik oldala Izrael megőrzésében volt látható. Izraelt megőrizte Isten, akár azon a bizonyos területen voltak, akár Egyiptomban. Isten továbbra is megőrizte az asszony magját, aki együttal Ábrahám, Izsák és Jákob magja is.

V. A TÖRVÉNY ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA – II. MÓZES 19:1- APOSTOLOK CSELEKEDETEI 1:26

A. Az elnevezés

Az ötödik üdvtörténeti korszak hosszú peridus, azt a törvény korszakának nevezik. Nevét onnan kapta, hogy Isten háztartása a mózesi törvényen keresztül jutott kifejezésre, mely összesen 613 specifikus parancsolatot tartalmazott. Ez a korszak II. Mózes 19-ben a törvény megadásától egészen az Apostolok Cselekedetei 1:26-ig tartó időszakot öleli fel. A törvény korszaka ezt az egész időszakot lefedi, II. Mózes 19-től az Ószövetség végéig, majd a szövetségek közötti időszakot, egészen az evangéliumi történésekig az Apostolok Cselekedetei 1:26-ig, amikor is a korszak végül megváltozott.

B. A kiemelkedő személy

Az ötödik korszakban a kulcsfontosságú személy Mózes volt. Mózesnek adott Isten számos kijelentést, amelyekre ez a korszak alapult.

C. Az ember felelőssége

Ebben a korszakban az ember a mózesi szövetségért volt felelős. A szövetség két fő területre vonatkozott: először is, felelősek voltak engedelmessé válni mind a 613 parancsolatnak Mózes törvényében.

Másodszor, engedelmessé válniuk kellett a prófétáknak, akiket Isten küldött, hogy a törvényt kifejtssék, meghatározást adjanak annak, értelmezzék és megmagyarázzák azt.

D. Az ember sajátos próbatétele

A próbatétel ebben a korszakban két fő dolgot tartalmazott. Először is felelősek voltak megtartani a törvényt mind a 613 parancsolatát. Ha egyetlen egyet is megszegtek ezekből a parancsolatokból, akkor bűnössé lettek mindegyik megszegésében (Jakab 2:10).

A próba második része az volt, hogy elfogadják és higgyenek a prófétának, aki eljön, és aki Mózeshez hasonló lesz (V. Mózes 18:15-18). Más szóval el kellett fogadniuk a Messiást, amikor az megérkezik, mert ő Mózeshez hasonlatos próféta.

E. Az ember bukása

Az ember a próbatétel mindkét vonatkozásában kudarcot vallott. Először kudarcot vallottak a törvény teljességének megtartásában (Róma 10:1-3). Valójában nem csupán abban vallottak kudarcot, hogy megtartsák a törvényt, de megpróbálták megkerülni a törvényt saját igazságosságuk megalapításával. Saját törvényeket alkottak, s azt állították, hogy mivel engedelmessé válnak saját törvényeiknek, az Úr törvényeit nem kellett betartaniuk.

Másodszor, a Messiás elfogadásában is kudarcot vallottak (Máté 23:1-39). Jesua (Jézus) kritizálta a farizeusokat és írástudókat, Izrael akkori vezetőit, nem csupán azért, mert elutasították messiási igényét, hanem azért is, mert a népet is arra vezették, hogy elutasítsák a messiási igényét.

F. Ítélet az emberen

Ennek a korszaknak az ítélete Kr. után 70-ben történt, és két dologról szólt: először is Jeruzsálem és a templom lerombolásáról, másodszor pedig a zsidó nép szétszóratásáról, mivel száműzték őket a területről.

G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

A törvény korszakában a kegyelem megnyilvánulását két dologban is látjuk. Először is, bevezetésre került az áldozati rendszer, hiszen a zsidó ember képtelen volt megtartani mind a 613 parancsolatot. Amikor a zsidó ember elbukott, a bűnös helyreállítása az áldozati rendszeren keresztül történt. Az áldozati rendszer nem vette el ugyan a bűnöket, és egyetlen zsidó ember sem nyert megváltást csupán azért, mert áldozatot vitt a szent sátorba vagy a templomba. Mint minden korban a zsidó ember is kegyelemből, hit által üdvözü. A hite volt az az összetevő, ami megmentette, ám hitének tartalommal kellett bírnia. Ebben az esetben hitének tartalma az áldozati rendszer volt. Amikor elvitte áldozatát a szent sátorba vagy a templomba hitte, hogy a vér kiontásával a bűnei betakarást nyernek, és közössége (Istennel) helyreáll.

A másik mód a kegyelem kifejezésre ebben a korszakban, az Isten által adott bírakon, királyokon és prófétákon keresztül történt. A bírák azért adattak, hogy megszabadítsák a zsidókat a különböző népek leigázásától. Igaz királyokat adott Isten, hogy az emberek igaz és igazságos királyságban éljenek. Prófétákat küldött, hogy megmagyarázzák a törvényt, engedelmességre szólítsák fel az embereket, és emlékeztessék őket arra, hol buktak el, és bűnbánatra szólítsák fel őket.

VI. A KEGYELEM ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA - APOSTOLOK CSELEKEDETEI 2:1 – JELENÉSEK 19:21

A. Az elnevezések

A hatodik korszak a kegyelem üdvtörténeti korszaka. Bár a kegyelem az összes többi korszakban is nyilvánvaló volt, ebben a korszakban a kegyelem különleges megnyilvánulására került sor, ami különbözött a kegyelem minden korábbi kifejeződésétől. János 1:17 ezt írja erről a korszakról: *Mert a törvényt Mózes által adatott, a kegyelem pedig és az igazság Jézus Krisztus által lett.*

Isten természetesen kegyelmes volt Jesua eljövetele előtt is, hiszen az Ószövetség lapjain számos példát találunk Isten kegyelmének bizonyítékára. Mindezek ellenére azonban Jézus eljövetelével a kegyelemnek egy teljes mértékben egyedi kifejeződését láthatjuk. Ezért nevezik ezt az időszakot a kegyelem korszakának. Ez az üdvtörténeti korszak a mai napig hatályban van.

Ezen korszak Apostolok cselekedetei 2:1-től, vagyis pünkösdtől, a Szentlélek bennünk lakozó szolgálatának kezdetétől, egészen Jelenések 19:21-ig tart. Magában foglalja a teljes gyülekezeti kort, valamint a nagy nyomorúság hét esztendejét.

B. A kiemelkedő személy

A hatodik korszak kiemelkedő alakja Pál apostol volt. Pál volt az, aki különleges módon kapott kinyilatkoztatást a kegyelem korszakáról. Nem véletlen, hogy ő az összes többi apostolnál több kijelentést kapott. Az Újszövetségben szereplő levelek, apostoli levelek nagy részét Pál apostol írta. Efézus 3-ban világosan leírja, hogy ő volt az, aki különleges kijelentést kapott: *Isten kegyelmének korszakát* (2.vers). Az összes apostol közül ő az, aki ennek az üdvtörténeti korszaknak a kulcsfontosságú alakja.

C. Az ember felelőssége

A kegyelem korszakában az ember felelőssége az új szövetségnek való engedelmesség. Az új szövetségnek való engedelmesség pedig azt jelenti, hogy elfogadjuk az igazság ajándékát, amelyet Isten minden embernek felajánl Jესuán, a Messiáson keresztül. Róma 5:15-18 lényege az, hogy az ember felelőssége elfogadni *az igazság ajándékát*, amelyet Isten minden embernek felajánl Izrael Messiásán keresztül.

D. Az ember sajátos próbatétele

Ebben a korszakban a sajátos próbatétel egyszerűen ez: elfogadja-e az ember az ajándékot? Az emberiség, egyetemlegesen, elfogadja-e a megváltás ingyenes ajándékának ajánlatát Jესua, a Messiás személyébe vetett egyszerű hit által? Az ingyenes ajándékot, amit a hit alapján kapnak.

E. Az ember bukása

Az ezt megelőző üdvtörténeti korszakokhoz hasonlóan ez a korszak is kudarcra fog végződni, s ezt két dologból láthatjuk. Az első: a legtöbb ember elutasítja az ajándékot. Az emberiség többsége nem jut el Jესuába, a Messiásba vetett megváltó hitre; napjainkban ez csakúgy igaz, mint a minket megelőző korban, a jövőben pedig határozottan még inkább így lesz.

A kudarcot másodszor abban láthatjuk majd, hogy az a szervezet, amely rendelkezik az igazság ismeretével, az egyház hitehagyottá válik, sőt, el is fordul ettől az igazságtól. Már az is szűgyen, hogy az emberek általában elutasítják az igazságot, ám amikor az egyház maga elutasítja azt az igazságot, amelyről neveztetett, az még nagyobb szűgyen.

F. Ítélet az emberen

Ez a kor is, a kegyelem kora egyfajta ítélettel ér majd véget: a nagy nyomorúsággal. A nagy nyomorúság az egész világra általánosságban elhat, hiszen az emberiség általában kudarcot vallott abban, hogy elfogadja a megváltás ingyenes ajándékát Jézuson, a Messiáson keresztül. Ugyanakkor a hitetlen, látható egyház részese lesz a nagy nyomorúságnak, és elszenvedi Isten haragját, de a hívő, láthatatlan egyház, benne lévő igaz hívőkkel, elvitetnek ebből a világból még a nyomorúság kezdete előtt.

Arra a kérdésre, hogy vajon az egyház átéli-e a nagy nyomorúságot a válasz „igen” is és „nem” is. A láthatatlan egyház, amely igazán hisz, elvitetik a nyomorúság előtt. Ám a látható, hitehagyott egyházban a névleges hívők igenis átmennek a nagy nyomorúságon.

G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

Ezen a területen is látjuk a kegyelem egy oldalát. A kegyelmet látjuk majd az egyház elragadtatása során abban, hogy a láthatatlan egyház, a Messiás igazi teste, aminek minden igaz hívő a tagja, elragadtatik erről a földről. A hitben elhunytaknak még a teste is feltámad

azért, hogy a porhüvelyük se maradjon ezen a földön a nagy nyomorúság hét éve során. Az elragadtatás a kegyelem különleges kifejeződése lesz a kegyelem korszakában.

VII. A KIRÁLYSÁG VAGY MILLENNIUM ÜDVTÖRTÉNETI KORSZAKA – JELENÉSEK 20:1-10

A. Az elnevezések

A hetedik és egyben utolsó üdvtörténeti korszaknak is két elnevezése van. A királyság vagy millennium korszakának nevezik. Az első elnevezés a Messiás uralmát hangsúlyozza az egész földön. A második elnevezés ennek az uralomnak a hosszára utal, vagyis 1000 évre.

Ez a korszak a Jelenések 20:1-10-ben található időszakot öleli fel. Bár ez a rész csak 10 versnyi, mégis 1000 éves időszakot foglal magában.

B. A kiemelkedő személy

Ebben az esetben a Messiás lesz a kiemelkedő személy, hiszen maga a Messiás fog közvetlen, új kijelentést adni (Ézsaiás 2:2-4). Erre az új kijelentésre alapul majd az új korszak.

C. Az ember felelőssége

A hetedik korszakban a felelősség két részből áll majd. A felelősség első része ugyanaz lesz, mint a hatodik üdvtörténeti korszakban: az új szövetséggel szembeni felelősség. Az új szövetségnek való engedelmisség azt jelenti, hogy elfogadjuk az igazság ajándékát, amit Isten minden embernek felajánl Jესuába, a Messiásba vetett hiten keresztül.

A felelősség másik összetevője ez lesz: engedelmisség a királynak, és az általa ebben az időszakban kibocsátott új törvényeknek. A királyság korszakában egyaránt lesz valami „új” és valami „rég” is. A régi: felelősség arra, hogy az emberek válaszoljanak az új szövetség követelményeire, vagyis hitet gyakoroljanak Jēzusban, a Messiásban, és helyettesítő halálában, eltemetésében és feltámadásában. Az új felelősség pedig a királynak való engedelmisség - aki látható lesz itt, a földön -, és engedelmisség az általa kibocsátott törvényeknek.

D. Az ember sajátos próbatétele

Ebben a korszakban a királyságban született próbatétele lesz, hogy személyesen Uruknek fogadják el a királyt, nem az evangélium helyett, hanem azzal együtt. Elfogadni az evangéliumot azt jelenti, hogy az ember hiszi, hogy Jēsus meghalt a bűneiért, eltemették és feltámadt. Rádásként szerepel itt, hogy a királyt, mint Urat kell elfogadni.

E. Az ember bukása

Ebben a jövőbeni korszakban is szerepel majd a bukás aspektusa. Az emberek nem fogadják el a Messiást, és a millennium végén Sátán újra képes lesz becsapni az emberiséget. Az emberiség összefog egy utolsó, Isten tekintélye elleni lázadásban, amelynek során megpróbálják megszállni Izraelt és magát a szent várost is (Jeruzsálem).

F. Ítélet az emberen

Ebben a korszakban az ítélet az lesz, hogy a megszálló seregeket a mennyből alászálló tűz elpusztítja.

G. Isten kegyelmének megnyilvánulása

A kegyelem ebben a bizonyos korszakban három fő módon mutatkozik majd meg. Először is a királyság alatt beteljesül az összes ószövetségi prófécia. Minden olyan prófécia ami eddig a pontig beteljesületlen volt, beteljesül a messiási királyság idején.

A kegyelem kifejezésének másik módja az lesz, hogy az egész emberiség élvezhet majd egy bővülködő időszakot, minden embernek lehetősége lesz a saját szőlője és fügefája alatt ülni.

A kegyelem kifejezésének másik módja az lesz, hogy a megváltottak halhatatlanok lesznek; a királyság idején a hívők nem halnak meg, csakis a hitetlenek látnak halált (Ézsaiás 65:20).

Amikor az üdvtörténeti korszak véget ér, a történelem az időbeli jellegéből az örökkévalóság jellegébe lép, amikor az örökkévaló állapot elkezdődik (Jelenések 21:1-22:5).